

OIKAISUPYYNTÖ

Oikaisuvaatimuksen hakija:

Melike Uzal

Oikaisuvaatimusviranomainen:

Vantaan Kaupunki

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta

Päätös, johon haetaan oikaisua:

Rajatorpan koulu / Päätoiminen tuntiopettaja, oma äidinkieli, turkki vakituisen viran täyttäminen alkaen 01.08.2025, ID 15843

Oikaisuvaatimus:

1. Vaadin ensisijaisesti, että viranhaltijan päätös kumotaan.
2. Toiseksi vaadin, että valinta suoritetaan uudelleen hakemuksissa ja tässä oikaisupyynnössä esitettyjen tosiasioiden pohjalta. Haastattelut tulisi järjestää uudelleen, ja niiden aikana tulisi olla läsnä henkilö, joka ei ole jäävi osapuoli.
3. Kolmanneksi vaadin, valinnasta on tehtävä lain edellyttämä ja asianomaisen oikeusturvan kannalta asiallinen ansiovertailu ja uusi viranhaltijan päätös perusteluineen.

Perustelut:

Viranhaltijapäätöksestä puuttuu lain edellyttämä ansiovertailu ja perustelu, jossa haastatteluun valittujen Melike Uzal ja Abdulbaki Kocin tutkinnot, työkokemus ja ominaisuudet olisi vertailtu keskenään. Ansiovertailu on olennainen osa viran täyttämistä koskevaa menettelyä, ja sillä on suuri merkitys myös hakijoiden oikeusturvan kannalta.

Rehtori Anne Dernjatin soitti Uzalille 13.02. ja kertoi päätyneensä toiseen henkilöön. Dernjatin kertoi puhelussa toisella hakijalla olevan korkeampi tutkinto Turkin kielessä ja kirjallisuudessa ja pidempi työkokemus, jonka perusteella hän kertoi valinneensa toisen hakijan. Dernjatin lähetti Uzalille sähköpostin 14.2. (Liite 1), jossa hän kertoi lyhyesti perusteluja. Tämä sähköposti ei kuitenkaan ole viranhaltijapäätöksessä edellytettävä ansiovertailu eikä muodosta päätöksen perusteluja eivätkä perusteluilta edellytettäviä vaatimuksia.

Ansiovertailu tehdään suhteessa viran tehtäviin, virassa vaadittaviin ominaisuuksiin sekä hakuilmoituksessa esitettyihin valintakriteereihin. Kärkihakijoiden ansioita on aidosti vertailtava keskenään. Riittävää ei ole myöskään se, että päätöksessä selostetaan vain virkaan valitun ansioita ja soveltuvuutta virkaan. Nimitysharkinta ei ole vapaata harkintaa.

Perusteluvelvollisuudella on keskeinen merkitys myös asianomaisen oikeusturvan kannalta: asianomaisen on saatava tietää, mitkä seikat ovat johtaneet häntä koskevan ratkaisun tekemiseen. Perusteluiden riittävyyteen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Asianmukaiset perustelut turvaavat valintamenettelyn läpinäkyvyyttä ja tasapuolisuutta sekä lisäävät yleistä luottamusta viranomaistoimintaa kohtaan.

Hakuilmoituksessa on esitetty kelpoisuusvaatimukset, edellytykset viran menestykselliseen hoitamiseen ja hakijan eduksi luettavat asiat. Viran kelpoisuusvaatimukset ovat asetuksen 986/1998 mukaiset.

Valintaperusteluissa on tuotava esille, kuinka hakija haastattelun ja referenssien perusteella henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan soveltuu parhaiten virkaan. Arvioinnissa tulee huomioida vain ne vaatimukset, jotka on hakuilmoituksessa asetettu valittavalle henkilölle.

Liitteenä on esimerkki Helsingin Kaupungin tekemästä viranhaltijapäätöksestä, jossa asianmukainen ansiovertailu Uzalın ja Kocin kesken on tehty. (Liite 2)

Koulutus ja työkokemus

Hakuilmoituksessa ei ole asetettu viranhaltijaa koskevan valinnan edellytyksiksi, hakijan eduksi tai valintakriteeriksi, että hakija on suorittanut maisteritason opinnot turkin kielessä ja kirjallisuudessa. Hakuilmoituksessa ei myöskään edellytetty, laskettu eduksi tai kerrottu valintakriteeriksi pitkää kokemusta turkin kielen opettamisessa Turkissa tai kokemusta rehtorin tehtävissä. Ratkaisun EOA 22.6.2006, dnro 13/4/05 mukaan hakijan soveltuva ylempi koulutus ei automaattisesti tee hänestä ansioituneempaa tehtävään. Kenelläkään ei ole myös oikeutta tulla valituksi kunnan virkaan siksi, että hänellä on korkeampi koulutus tai pitempi työkokemus kuin muilla hakijoilla.

Näin ollen rehtori Dernjatin kertoma Kocin väitetty pidempi työkokemus, maisterin tutkinto turkin kielessä ja kirjallisuudessa (jota ei ole kuitenkaan rinnastettu suomalaisen aineenopettajan maisterin tutkintoon Opetushallituksessa) eivät siis voi olla perusteina viranhaltijapäätöksessä virkaan valittaessa.

Kocilla on Opetushallituksen rinnastamispäätös, jolla hänen Tezsiz Yüksek Lisans- tutkinto (maisterin tutkinto ilman oppinnäytetyötä) Turkin kielen ja kirjallisuuden opettajan opinto-ohjelmasta İnönü Üniversitesissa on rinnastettu Suomen Kasvatustieteiden maisterin tutkintoon. Kocilla ei ole Suomessa rinnastettua tutkintoa Turkin kielestä ja kirjallisuudesta. (Liite 3). Koc kuitenkin täyttää viran kelpoisuusvaatimukset.

Koc on väittänyt hakuilmoituksessa, että Suomen Opetushallitus on antanut hänelle kelpoisuuspäätöksen (Liite 3, kohta muu koulutus). Kocin maisterin tutkinto turkin kielessä ja kirjallisuudessa ei ole kuitenkaan rinnastettu suomalaisen aineenopettajan maisterin tutkintoon (opetettavana aineena turkin kieli ja kirjallisuus) Opetushallituksessa. Koc on tämän huomattuaan perunut hakemuksensa tältä osalta. Kielteisen päätöksen perustelu on luettavissa Opetushallituksen perustelumistiosta (Liite 3), jossa todetaan seuraavasti:

Aineenopetus perusopetuksessa ja lukiossa Opetushallituksen rinnastamispäätös olisi ulkomaanopintolain (1385/2015) nojalla kielteinen turkin kielen ja kirjallisuuden opetettavan aineen opintojen rinnastamisen osalta, koska kelpoisuus voidaan antaa vain sellaisen aineen opetukseen, jonka opetettavan aineen opinnot suomalaisessa yliopistossa on mahdollista suorittaa aineenopetukseen kuuluvina.

Uzal täyttää viran kelpoisuusvaatimukset. Kuten hakemuksessa käy ilmi, Uzalilla on Helsingin Yliopistossa suoritettu filosofian maisterin tutkinto, ja hän on myös suorittanut Helsingin Yliopistossa tehtävään edellytettävät opettajan pedagogiset opinnot. Tämän lisäksi Uzal on suorittanut Turkin kielen ja kirjallisuuden kandidaatin tutkinnon Anadolu yliopistossa Turkissa. Opetushallitus on myös rinnastanut tämän tutkinnon suomalaisen kandidaatin tutkintoon (Liite 4). Uzalilla on lisäksi Helsingin Yliopistossa tohtorinkoulutusohjelmassa (pääaine: yleinen fonetiikka) suoritettuja opintoja 124 opintopistettä (Liite 5) ja hänellä on 3 tieteellistä julkaisua kansainvälisissä lehdissä osana artikkeliväitöskirjaa <https://www.researchgate.net/profile/Melike-Uzal-2>. Uzal on myös suorittanut kolme autististen lasten tukemisen koulutusta.

Vantaan kaupungin rekrytointijärjestelmä rajoittaa hakijan mahdollisuuksia kertoa omasta työkokemuksestaan vain viiteen eri työtehtävään. Tällä tavoitteellaan ilmeisesti sitä, että hakija ilmoittaa vain viran hoitamiseen olennaisesti vaikuttavat viimeisimmät työtehtävänsä.

Usein hakijalla on useita määräaikaishuuksia työuransa varrella, minkä vuoksi tämä järjestelmärajoitus ei mahdollista hakijaa kertomaan aiemmista tehtävistään laajasti. Jos hakija ilmoittaa usean määräaikaisen tehtävän yhdellä työtehtävällä, syntyy virheellisesti mielikuva pitkästä työkokemuksesta. Tämä rajoite ja siitä seurauksena syntyvä virheellinen tieto asettaa hakijat eriarvoiseen asemaan. Tämä virheellinen tieto voitaisiin tulkita valehteluksi.

Uzalilla on laaja, noin 10 vuoden työkokemus ja ymmärrys suomalaisesta koulujärjestelmästä Turkin kielen opettamisessa omana äidinkielenä perusopetuksessa. Tämä on siis avointa virkaa suoraan vastaavaa työtä. Uzal on nyt töissä Helsingin Kaupungilla turkin oman äidinkielen opettajana, siis käytännössä samassa tehtävässä kuin hakuilmoituksen virka. Uzal on myös ollut töissä Vantaan kaupungilla päätoimisena turkin oman äidinkielen opettajana vuonna 2014 eli tehnyt samaa tehtävää kuin hakuilmoituksen virka. Uzalilla on yhteensä 11 vuoden opettaja (turkki ja englanti) kokemusta.

Uzal on tämän lisäksi opettanut Englannin kieltä Beykoz Yliopistossa ja Turkin kieltä Helsingin seudun kesäyliopistossa ja Keravan kansalaisopistossa. Hän on myös tehnyt paljon englannin opettajan sijaisuuksia vuodesta 2008 eteenpäin. Uzal on ollut myös erityisluokissa erityiskoulunkäyntiavustajana. Uzal on ollut myös yleisopetuksen luokissa töissä koulunkäyntiavustajana. Kaiken kaikkiaan Uzalilla on noin 17 vuoden kokemus työelämästä, koska hän on aloittanut englannin opettajan sijaisuuksien tekemisen Suomessa vuonna 2008. Tämä Uzalın työkokemus käy ilmi hakemuksessa ”Muu työkokemus” -osiossa. Haastattelussa eikä muutenkaan Uzalia ole pyydetty kertomaan tai selvittämään hänen muuta työkokemusta. Koska tätä ei erikseen pyydetty, ei Uzal myöskään kertonut siitä sen enempää vaan kertoi haastattelussa vain tehtävän kannalta olennaisimmat työkokemukset eli turkki oman äidinkielen opettajan työkokemukset. Haastattelun pituus oli rajallinen.

Hakemuksessa virkaan Koc on listannut kaksi työpaikkaa, joista kertyy noin 2,5 lukukautta opetusta (päätoiminen islam opettaja Helsingin Kaupungilla 08.2023-01.03.2025 välillä ja turkin ja islamin opettaja Hämeenlinnan Kaupungilla 10.2022-05.2023 välillä). Tämä hänen melkein vastaava ja itsensä kertoma työkokemus, ei ole pidempi kuin Uzalilla. Lisäksi hän on kertonut olleensa Turkissa opettajana ja rehtorina. Hän kertoo, että on ollut töissä 10 vuotta turkin opettajana Turkissa. Lisäksi, hän kertoo omaavansa yhteensä 17 vuoden opettajan kokemuksen (turkki ja islam). Huomioitavaa kuitenkin on, että hänen kertomansa työkokemus Turkissa ajoittuu osittain samalle ajanjaksolle kuin hänen Opetushallituksen päätöksessä huomioitu täysipäiväinen opiskelu. Koc on ilmoittanut, että on opettanut Hämeenlinnan Kaupungilla turkkia omana äidinkielenä ja islamia 3 vuotta, mutta päivämääräksi ilmoittanut vain 7 kuukauden ajan (10.22-05.2023 välillä) eli hakemuksessa on virheellisiä tietoja työkokemusten osalta (Liite 6). Uzal on tehnyt Hämeenlinnan Kaupungille tietopyynnön ja saanut selville, että tämä 3 vuoden ilmoitettu työkokemus oman äidinkielen opettajana on ollut 20,5 kuukauden määräaikainen ja sivutoiminen työ (Liite 7). Kuten tietopyynnön vastauksesta käy ilmi, Kocilla on vain melkein 2 vuoden sivutoiminen työkokemus oman äidinkielen opettajan työstä, mutta Uzalilla on tästä samasta työstä 10 vuoden työkokemus. Nämä kaikki virheelliset tiedot hakemuksessa asettavat hänen kertomuksensa työkokemuksesta epäselviksi ja kyseenalaisiksi. Ennen opettajan opintoja ja työuraa, Koc on kertonut olleensa myös imaami.

Hakuilmoituksen edellytykset ja eduksi katsottavat asiat

Päätöksessä tai sen valmistelussa ei ole tehty ansiovertailua hakuilmoituksessa olevien kelpoisuuksien, edellytysten ja eduksi katsottavien asioiden kohdalla Uzalın ja Kocin välillä.

Hakuilmoituksessa (Liite 8) kelpoisuusvaatimuksen lisäksi Vantaa on edellyttänyt:

- Opettajalta opetettavassa kielessä hyvää oman äidinkielen hallintaa.
- Opetettava kieli on useimmille opetukseen osallistuville oppilaille äidinkieli ja opetuksen tavoitteena on kielitaidon kehittämisen ja vahvistamisen lisäksi tukea oppilaan omaa kulttuuritaustaa ja kasvua kahden kulttuurin jäseneksi.
- Tehtävässä suoriutuminen edellyttää suomen kielen taitoa sekä tietoteknisiä perustaitoja.
- Opettajalla tulee olla valmiuksia käyttää suomenkielisiä tietojärjestelmiä.
- Arvostamme kokemusta opetustyöstä, lasten ja nuorten kanssa työskentelystä, koulumaailman sekä suomalaisen koulujärjestelmän tuntemusta sekä hyviä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja.

Hakuilmoituksessa Vantaa lukee hakijan eduksi:

- Valmiutta tukea oppilaiden koulunkäyntiä ja perusopetuksen oppiaineiden opetusta oppilaiden omalla kielellä
- Arvostamme innostuneisuutta oman opetuksen kehittämiseen, joustavuutta sekä hyviä yhteistyötaitoja.

Uzal on käynyt peruskoulun Suomessa. Uzal on käynyt lukion ja opiskellut Turkissa yliopistossa. Uzalilla on Turkissa saatu kandidaatin tasoinen tutkinto turkin kielestä ja kirjallisuudesta, jonka Opetushallitus on rinnastanut Suomessa. Uzal on opiskellut Helsingin yliopistossa filosofian maisteriksi, ja hän on ollut Helsingin Yliopiston tohtorinkoulutusohjelmassa suorittaen 124 opintopistettä. Uzal on työskennellyt opettajan tehtävissä Suomen lisäksi myös Turkissa.

Uzal on asunut, opiskellut ja työskennellyt Suomessa jo pitkään ja tuntee syvästi sekä suomalaisen ja turkkilaisen kulttuurin. Erinomaisen suomen kielen avulla hän pystyy auttamaan ja tukemaan turkin kielen opiskelussa oppilaita, joille kieli voi usein olla vieras.

Uzalilla on vahva ja pitkä työkokemus turkki omana äidinkielenä opettajana kaikilla eri luokkatasoilla Helsingissä, Espoossa, Vantaalla ja Keravalla vuodesta 2009 eteenpäin. Uzal on tottunut käyttämään eri kaupunkien suomenkielisiä tietojärjestelmiä. Uzal on pitkään käyttänyt opetuksessa myös eri digitaalisia sovelluksia, kuten Kahoot, Wordwall ja Duolingo ja tuottanut näiden avulla oppilaille sisältöä esimerkiksi kokeita, oppimateriaaleja ja pelejä näihin sovelluksiin. Uzal on ollut turkki oman äidinkielen opettajana yhteensä 10 vuotta ja opettajan työkokemusta (englanti ja turkki) hänellä on yhteensä yli 11 vuotta.

Hakuilmoituksessa on edellytetty kokemus opetustyöstä. Hakemuksien pohjalta tehtävässä ansiovertailussa Uzalın 10 vuoden kokemus turkki omana äidinkielenä -opettajana suomalaisissa peruskouluissa olisi ylivertainen Kocin kokemukseen verrattuna.

Uzal on ollut opettajan toimien lisäksi erityiskoulunkäyntiavustajana erityisoppilaille ja hänellä on vahva kokemus autististen lasten kanssa elämisestä ja työskentelystä. Uzal on suorittanut kolme autismin kuntoutus kurssia, joissa on hankittu osaamista siitä, miten erityislapsia tulisi opettaa erityispedagogisin menetelmin.

Uzal tuntee syvästi suomalaisen koulujärjestelmän ja opetussuunnitelmat ja on käyttänyt aktiivisesti turkki oman äidinkielen opetussuunnitelmaa vuodesta 2009 eteenpäin.

Uzal on pidetty työyhteisön jäsen koulussa ja tehnyt laajasti eri kouluissa yhteistyötä muiden opettajien kanssa. Uzalın nykyinen esihenkilö on antanut Uzalista erittäin positiivista palautetta.

Kocilla on noin 3 vuotta kokemusta opettajana toimimisesta Suomessa, joista noin 2 vuotta turkki omana äidinkielenä opettajana Hämeenlinnan Kaupungilla ja samanaikaisesti islamin opettajana Helsingissä noin 1,5 vuoden ajalta. Lisäksi Kocilla on pitkä työkokemus Turkissa opettaja ja rehtorina toimimisesta. Tätä työkokemusta ei voi arvioida ilman työtodistuksia ajanjaksojen epäselvyyksien takia.

Dernjatin on kirjoittanut sähköpostissaan, että yksi valintaperuste oli se, että valittu on suorittanut maisterin tason opinnot turkin kielessä ja kirjallisuudessa. Tätä ei kuitenkaan ole esitetty työilmoituksessa eduksi, edellytykseksi ja valintaperusteeksi. Viran kelpoisuusvaatimukset ovat asetuksen 986/1998 mukaiset, jonka mukaan 60 opintopisteen opetettavan aineen opinnot (turkki opetettavana aineena) riittävät kelpoisuuteen eli ei voi vaatia maisterin tason tutkintoa. Lisäksi, on erittäin epärealua ja epäedullista kaikkia suomessa asuvia suomalaisia kohtaan laittaa valintaperusteeksi sen, että valitulla on maisterin tason tutkinto turkin kielestä ja kirjallisuudesta, koska Suomessa on mahdotonta suorittaa turkin kielestä ja kirjallisuudesta maisterin tason tutkintoa. Tämä siksi koska Helsingin yliopistossa on vain perusopinnot verran (30 op.) turkin kielen opintoja. Jos haluaa suorittaa nämä maisterin tason opinnot turkin kielessä ja kirjallisuudessa, on Suomessa asuvan suomalaisen pakko muuttaa vähintään 2 vuodeksi Turkkiin, missä näitä opintoja voi suorittaa. On kohtuutonta pitää tätä etuna, edellytyksenä ja valintakriteerinä.

Mainittakoon, että kielten opettajat ovat Suomessa filosofian maistereita eikä kasvatustieteen maistereita. Uzalilla on Suomessa suoritettu filosofian maisterin tutkinto, mutta Kocilla on Turkissa suoritettu maisterin tutkinto ilman opinnäytetyötä, jonka Opetushallitus on rinnastanut suomalaiseen kasvatustieteen maisterin tutkintoon. Huomioitavaa on myös se, että Kocin Turkissa suorittamaan maisterin tutkintoon ei sisälly opinnäytetyötä. Suomessa yliopistossa

suoritettavaan ylempään korkeakoulututkintoon sisältyy opinnäytetyö. Tästä säädetään yliopistojen tutkinnoista ja erikoistumiskoulutuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (794/2004) 15 §:ssä. Opetushallituksen perustelumuistiosta käy ilmi (Liite 4) että non-thesis-ohjelman suorittaneilta voidaan vaatia opinnäytetyön sisältävän ohjelman suorittamista. Tätä Opetushallitus ei ole kuitenkaan tehnyt vaan on antanut Kocille lopullisen rinnastuspäätöksen. Koska tämä lainsäädäntö koskee kuitenkin vain suomalaisia korkeakoulututkintoja, Opetushallitus on rinnastanut Kocin tutkinnon ilman opinnäytetyötä suomalaiseen kasvatustieteen maisterin tutkintoon. Siitä kuitenkin puuttuu pakollinen opinnäytetyö. Uzal esittää, että koulutuksensa ja työkokemuksensa perusteella hän on tehtävään parempi kuin valittu.

Liiteluettelo:

- Liite 1
- Liite 2
- Liite 3
- Liite 4
- Liite 5
- Liite 6
- Liite 7
- Liite 8